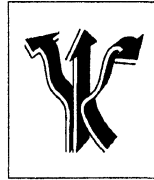

**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів
«Основи управління бізнесом»
(для бакалаврів)**

Київ-2018

Підготовлено док. філ. у гал. екон, доцентом кафедри менеджменту
К.В. Середюк

Затверджено на засіданні кафедри економіки та управління
підприємством (протокол № 4 від 19.03.18р.)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту менеджменту,
економіки та фінансів (протокол №3 від 19 березня 2018 р.)

Середюк К.В. Методичні рекомендації для самостійного вивчення
дисципліни «Основи управління бізнесом» (для бакалаврів)- К.:МАУП,2018 -
35 ст.

Методична розробка містить пояснювальну записку, навчально-
тематичний план вивчення дисципліни „Основи управління бізнесом”,
методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, контрольні
питання, критерії оцінювання знань студентів при підсумковому контролі,
список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В умовах ринкової економіки розвиток бізнесу є необхідною умовою функціонування економіки. Серед актуальних проблем особливе місце належить управлінню бізнесом. Курс основи управління бізнесом дає уяву, щодо керівництва, організації бізнесу, оцінює вплив зовнішніх факторів з боку держави на функціонування бізнесу, розглядає підвищення ефективності функціонування бізнесу.

Самостійна робота передбачена для студентів як денної, так і заочної форм навчання як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, вона є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів — сприяти засвоєнню навчальної програми дисципліни „Основи управління бізнесом” та формуванню у студентів самостійності, сутність якої полягає в умінні узагальнювати, аналізувати, робити висновки та засвоювати матеріал.

Завдання самостійної роботи студентів — отримання знань у сфері управління бізнесом, умінь, навичок, впорядкування здобутих знань, вміння їх застосовувати при виконанні практичних завдань.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни „Основи управління бізнесом” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни „основи управління бізнесом”: підручником, навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій, тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни „Основи управління бізнесом” організовується з дотриманням низки вимог:

- обґрунтування необхідності завдань загалом і конкретного завдання зокрема;
- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- надання можливості студентам виконувати завдання, які відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань;
- підтримання постійного зворотного зв'язку зі студентами у процесі виконання самостійної роботи, що є чинником ефективності навчального середовища

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у студентів системи певних спеціальних знань та навичок самостійної діяльності в підприємницькому середовищі, спрямованої на створення та забезпечення ефективного, прибуткового функціонування суб'єктів господарчої діяльності в галузях виробництва, торгівлі, надання послуг, а також здійснення комерційних, фінансових, посередницьких та інших операцій та встановлення конструктивних ділових стосунків із партнерами.

Основні завдання вивчення дисципліни:

1. формування у студентів сучасного світогляду соціально-ринкової орієнтації;
2. надання цілісної системи наукових знань у сфері теорії та практики управління бізнесом;
3. розуміння процесу управління в системі бізнесу та його складових;
4. вміння використовувати отриманні теоретичні знання в галузі управління бізнесом у практичних ситуаціях
5. засвоєння основних заходів, щодо вдосконалення управління бізнесом, проведення оцінки та підвищення ефективності його

функціонування.

Курс «Основи управління бізнесом» тісно пов'язаний з такими дисциплінами як менеджмент, економіка підприємства, організація підприємницької діяльності, маркетинг, фінансовий менеджмент, інвестиційний менеджмент, інноваційний менеджмент, бізнес планування, стратегічне управління та антикризовий менеджмент.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу "Самостійна робота студентів").

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну „основи управління бізнесом”, повинні бути проінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи і її результатів здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і повинні бути доведені до відома студентів.

1. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ”

№ <i>теми</i>	Назва змістового модуля і теми
	Вступ
	Модуль I. Теоретико-методологічні аспекти управління бізнесом
1.	Бізнес та його сутність
2.	Значення та роль управління у бізнесі
	Модуль II. Планування діяльності підприємства
3.	Місце стратегічного управління та планування у розвитку бізнесу.
4.	Бізнес-планування в системі управління бізнесом
5.	Управління бізнес-проектами
	Модуль III. Процес функціонування бізнесу
6.	Управління виробництвом
7.	Показники ефективності у бізнесі
8.	Управління інноваційними процесами в бізнесі
	Модуль IV. Система забезпечення функціонування бізнесу
9.	Фінансовий менеджмент у бізнесі
10.	Мотивація та контроль як функції управління
11.	Маркетинг в системі управління бізнесом
12.	Інформаційне забезпечення бізнесу
13.	Безпека бізнесу
14.	Управління бізнесом у кризових ситуаціях
15.	Державне регулювання розвитку бізнесу
Всього годин	

2.Методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми

до вивчення дисципліни

"ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ"

Вступ

Мета, основні завдання, методологія та методика вивчення курсу. Місце курсу в теорії управління. Значення курсу для формування сучасного світогляду менеджера. Структура курсу. Зв'язок з іншими дисциплінами.

Темати рефератів

1. Загальна мета, основні завдання, методологія та методика вивчення курсу.
2. Місце курсу в теорії управління.
3. Значення курсу для формування сучасного світогляду менеджера.
4. Структура курсу.
5. Зв'язок основ управління бізнесом з іншими дисциплінами

Література [5; 7; 8; 11; 21]

Модуль I.Теоретико-методологічні аспекти управління бізнесом

Тема 1. Бізнес та його сутність

Сутність бізнесу. Бізнес і підприємництво. Ознаки бізнесу. Класифікація бізнесу. Головні умови функціонування бізнесу. Суб'єкти та об'єкти бізнесу. Зовнішнє та внутрішнє оточення бізнесу. Види і форми бізнесу. Форми бізнес- підприємств. Бізнес і власність. Механізми створення бізнесу. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Корпоративне управління в ринковому секторі економіки. Фінансово-промислові групи. Глобалізація бізнесу. Організаційно правові форми бізнесу.

Темати рефератів.

1. Бізнес і підприємництво.

2. Класифікація бізнесу.
3. Головні умови функціонування бізнесу.
4. Зовнішнє та внутрішнє оточення бізнесу.
5. Механізми створення бізнесу.
6. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
7. Організаційно правові форми бізнесу.

Тести для самоконтролю

1. Чи має право суб'єкт підприємницької діяльності відкривати свої філії, представництва без створення юридичної особи?

- а) Так*
- б) Ні*
- в) Має, але з наступною реєстрацією в органах місцевої влади*

2. Чи повинен суб'єкт підприємницької діяльності повідомити державний податковий орган про відкриття (закриття) рахунків в банках?

- а) Так, в 10-денний термін*
- б) Так, в 3-денний термін*
- в) Ні, не повинен*

1. Чи існують обмеження у здійсненні підприємницької діяльності?

- а) Ні*
- б) Існують, але тільки відносно діяльності, пов'язаної з виробництвом вибухових матеріалів та космічних ракет*
- в) Існують, але тільки відносно тих видів діяльності, які підлягають ліцензуванню*

4. Серед всіх зовнішніх факторів найбільш важливе значення для розвитку бізнесу має:

- а) податкова політика держави*
- б) рівень технічного прогресу в країні*
- в) становище галузі, в якій функціонує компанія*

5. В якому разі продукт буде мати найбільшу конкурентоздатність?

- а) Коли він задовільняє потреби споживачів*

- б) Коли він має додаткову цінність
- в) Коли він задовільняє потребам споживачів і має додаткову цінність

6. Кого можна віднести до потенційних споживачів?

- а) Всіх, хто виявляє інтерес до продукції компанії
- б) Всіх, чії потреби взмозі задовільнити продукція компанії
- в) Всіх, хто має необхідну кількість грошей

7. Що собою являє місія компанії?

- а) Місія - це основний напрямок руху компанії до успіху на ринку
- б) Місія показує призначення компанії, її суттєву відмінність від інших фірм
- в) Місія - це головна мета компанії

8. Компанія має ефективну організаційну структуру, якщо:

- а) вона відповідає світовим стандартам
- б) вона побудована у відповідності з основними бізнес-функціями компанії
- в) її підтримують власники компанії

Література [5; 16; 17; 23]

Тема 2. Значення та роль управління у бізнесі

Бізнес і менеджмент. Функції управління. Роль менеджменту для успішного бізнесу. Принципи сучасного менеджменту. Модель успішного менеджменту. Модель сучасного менеджера. Менеджер-підприємець. Основні теорії управління бізнесом.

Теми рефератів.

1. Бізнес і менеджмент. Роль менеджменту для успішного бізнесу.
2. Принципи сучасного менеджменту.
3. Модель успішного менеджменту.
4. Модель сучасного менеджера.

Тести для самоконтролю

1. Найбільшу ефективність має той лідер, який використовує:

- a) харизматичну владу
- б) демократичну владу
- в) автократичну владу

2. Найбільшу ефективність має та система мотивації, яка використовує в якості стимула:

- a) заробітну плату
- б) заробітну плату і преміальні системи
- в) заробітну плату, преміальні системи і пільги

3. Для визначення перспектив бізнесу необхідно мати уявлення про динаміку загального розміру ринку:

- a) на найближчи 5 років
- б) на найближчи 3 роки
- в) на найближчий рік

4. Вкажіть ключеві фактори для прийняття рішення покупцем про придбання товару:

- a) рівень ціни і якість продукції
- б) асортимент і додаткові вигоди споживача
- в) всі вище зазначені фактори

5. Основною ознакою управлінської команди є:

- a) наявність штатного розпису
- б) наявність керівника
- в) наявність синергізму в колективі

6. Організаційна структура компанії включає:

- a) основні керівні посади
- б) важливіші виробничі функції
- в) основні підрозділи, які відповідають за ефективне виконання виробничих функцій

Модуль II. Планування діяльності підприємства

Тема 3. Місце стратегічного управління та планування у розвитку бізнесу.

Сутність стратегічного управління. Місія компанії. Сутність і роль місії. Стратегічні цілі компанії. Стратегії компанії. Стратегічні і тактичні завдання. Рівні стратегії. Загальна стратегія. Ринкова стратегія. Виробнича стратегія. Кадрова стратегія. Фінансова стратегія. Засоби формування стратегії. Аналіз зовнішнього бізнес-оточення. Аналіз внутрішнього бізнес-середовища. Стратегічне планування. Мета стратегічного планування та його принципи. Сутність стратегічного планування і його місце в системі стратегічного управління

Теми рефератів.

1. Сутність стратегічного управління.
2. Місія компанії. Сутність і роль місії.
3. Стратегічні цілі компанії.
4. Стратегії компанії.
5. Взаємозв'язок стратегічних цілей підприємства і організаційної структури компанії.
6. Види структур. Стабільність та мобільність структури.

Тести для самоконтролю

1. Що собою являють стратегічні цілі компанії?

- а) Стратегічні цілі - це головні кількісні показники, яких компанія повинна досягнути
- б) *Стратегічні цілі - це головні кількісні показники, яких компанія повинна досягнути до певного часу*
- в) Стратегічні цілі - це місія компанії

2. Стратегія диверсифікації зазначає:

- а) виведення існуючого продукту на існуючий ринок
- б) виведення існуючого продукту на новий ринок
- в) *виведення нового продукту на новий ринок*

3. Велике значення стратегій полягає в тому, що вони:

- а) демонструють найбільш ефективний шлях в досягненні стратегічних цілей компанії*
- б) показують, як досягнути успіху*
- в) об'єднують стратегічні і тактичні цілі*

4. Стратегічне планування досягає найбільших результатів, якщо:

- а) про це регулярно інформують трудовий колектив*
- б) в процесі стратегічного планування приймають участь більшість працівників компанії*
- в) є підтримка з боку профспілкового комітету*

5. Для розробки стратегії конкуренції перш за все необхідно:

- а) постійно стежити за рекламними об'явами конкурентів*
- б) відвідувати всі виставки, ярмарки, презентації*
- в) знати сильні та слабкі сторони конкурентів*

Література [2; 7; 8; 13; 15]

Тема 4. Бізнес-планування в системі управління бізнесом

Формування ефективного бізнес-плану. Роль бізнес-планування в організації ефективної системи стратегічного управління. Структура бізнес-плану. Характеристика маркетингової і фінансової компонент бізнес-плану. Сутність виробничого плану.

Теми рефератів.

- 1) Формування ефективного бізнес-плану.
- 2) Роль бізнес-планування в організації ефективної системи стратегічного управління.
- 3) Структура бізнес-плану.
- 4) Характеристика маркетингової і фінансової компонент бізнес-плану.
- 5) Сутність виробничого плану.

Тести для самоконтролю

1. Головна мета бізнес-плану:

- а) розширення підприємницької діяльності;
- б) отримання прибутку;
- в) випуск запланованого обсягу продукції;

2. У стратегії просування товару на ринок повинно бути розглянуто:

- а) організаційна структура управління
- б) маркетинговий аналіз
- в) якими саме методами і каналами збуту пропонується реалізовувати товар або послугу
- г) аналіз конкурентів

3. За сферою бізнесу бізнес плани можна поділити на:

- а) великі, середні, малі
- б) традиційні, принципово нові
- в) у сфері виробництва, будівництва, роздрібної та оптової торгівлі, наданні послуг, посередницької діяльності тощо

4. Який розділ бізнес плану дає відповіді на запитання „Якого товару потребує ринок?”

- а) фінансовий план
- б) план персоналу
- в) виробничий план
- г) маркетинговий план

5. Метою написання резюме бізнес плану є:

- а) розкрити маркетингову стратегію підприємства
- б) описати підприємство
- в) зацікавити інвестора
- г) розрахувати витрати підприємства

6. У виробничому плані розглядається

- а) прибуток підприємства
- б) технологічний процес
- в) структура персоналу підприємства
- г) історія розвитку підприємства

Література [5;7; 16;21]

Тема 5. Управління бізнес-проектами

Роль бізнес-проекування для розвитку компанії. Життєвий цикл бізнес-проекту. Характеристика чотирьох фаз циклу: стартової, підготовки, реалізації та завершення. Вихід на адресні групи і мобілізація підтримки проекту. Розрахунок необхідних ресурсів. Функціональна матриця бізнес-проекту. Чотири головних функції управління бізнес-проектом: планування, організація, оперативне управління, контроль. Формування управлінської команди. Характерні риси єдиної команди. Умови формування команди. Стадії розвитку команди.

Теми рефератів.

- Роль бізнес-проекування для розвитку компанії.
- Життєвий цикл бізнес-проекту.
- Характеристика чотирьох фаз циклу: стартової, підготовки, реалізації та завершення.
- Функціональна матриця бізнес-проекту.
- Формування управлінської команди.

Тести для самоконтролю

1. Залогом успішної реалізації бізнес-проекту є наявність наступних умов:

- а) ясність місії, цілей і стратегії проекту, надійність інформації і розрахунків
- б) достатність ресурсів та наявність єдиної команди
- в) всі зазначені вище умови

2. Що означає вихід на адресні групи бізнес-проекту?

- а) Пошук відповідей на питання "Кому потрібен проект?", а також "Хто і яку користь отримає від проекту?"
- б) Знання відділень зв'язку, які обслуговують учасників проекту
- в) Знання тих, хто буде платити за виконання проекту

3. Які фази включає функціональна матриця бізнес-проекту?

- а) Ситуаційний аналіз, оперативне управління, контроль
- б) Планування, організацію, оперативне управління, контроль

в)) Планування, організацію, оперативне управління, контроль і організацію зворотнього зв'язку

4.Завдання, які стоять перед керівником проекту:

- а) планування, контроль, прийняття рішень
- б) консультування, інформування, документування
- в) всі вище зазначені завдання

5.Життєвий цикл проекту включає такі основні фази:

- а) стартову, підготовчу і фазу реалізації
- б) *стартову, підготовчу, фазу реалізації, а також фазу завершення*
- в) складання загального плану робіт, стартову фазу і фазу реалізації

Література [4; 12;14;19]

Модуль III.Процес функціонування бізнесу

Тема 6. Управління виробництвом

Розробка основних цілей виробництва. Стратегія постійного оновлення продукції/послуг. Стратегія безперервного підвищення якості продукції/послуг. Орієнтація на кращий технологічний рівень. Постійне оновлення матеріально-технічної бази. Стратегії виробництва. Оцінка конкурентоспроможності підприємства.

Теми рефератів.

- Розробка основних цілей виробництва.
- Стратегія постійного оновлення продукції/послуг.
- Стратегія безперервного підвищення якості продукції/послуг.
- Орієнтація на кращий технологічний рівень.
- Постійне оновлення матеріально-технічної бази.

Тести для самоконтролю

1 . До стратегій агрегатного планування не відносять

- а) Субпідряд
- б) Зміну чисельності працівників шляхом найму та звільнення

- в) Вирівнювання темпів виробництва шляхом використання понаднормового часу або часу простою
- г) Створення нових виробничих потужностей

2. Затримка виконання замовлення має місце при використанні стратегії

- а) Управління рівнем запасів
- б) Формування портфеля відкладених замовлень
- в) Використання праці тимчасово найнятих працівників
- г) Використання субконтрактів

3. При управлінні запасами враховуються наступні витрати

- а) Вартість предметів закупівлі
- б) Витрати на зберігання
- в) Витрати на зберігання, витрати на переналадку і вартість предметів закупівлі
- г) Витрати на оформлення замовлень, зберігання, витрати на переналадку, витрати на відсутність запасів і витрати на вартість предметів закупівлі

4. Основний час – це

- а) Час, упродовж якого здійснюються допоміжні операції, які забезпечують виконання основного прийому
- б) Час, упродовж якого відбувається основний (технологічний) процес
- в) Час, який витрачається на догляд за робочим місцем протягом певної роботи або робочої зміни
- г) Час прибирання робочого місця

5. Змінний об'єм виробництва при постійній чисельності робочої сили передбачас

- а) Постійність об'єму випуску продукції незалежно від коливань попиту
- б) Змінний об'єм випуску продукції в залежності від попиту при використанні понаднормової праці та неповного робочого дня
- в) Найм і звільнення робітників у відповідності до зміни об'єму виробництва
- г) Використання субпідряду

6. Технологічний розподіл праці здійснюється на підставі

- а) Виділення виробничих функцій
- б) Розчленування виробництва на стадії (заготівельну, обробну, складальну), технологічні процеси та операції
- в) Поділу за різною складністю, точністю робіт, різним ступенем відповідальності за їх виконання, різними вимогами, які ставляться до підготовки виконавця
- г) Аналізу виробничих втрат

7. Субпідряд використовується якщо

- а) Є достатній рівень запасів продукції
- б) Проходить вирівнювання темпів виробництва шляхом використання понаднормового часу або часу простою
- в) Виробнича система не може виконати власними силами замовлення
- г) Проходить найм та звільнення працівників

Література [12;15; 16; 17;22]

Тема 7. Показники ефективності у бізнесі

Основні показники діяльності підприємства. Показники діяльності підприємства при затратному ціноутворенні. Показники діяльності підприємства при ринковому ціноутворенні. Розподіл постійних витрат підприємства. Урахування інфляції при розрахунках. Оцінка окупності капітальних витрат при створенні бізнесу. Оцінка ефективності кредиту.

Тести для самоконтролю

1. Виробнича потужність – це

- а) Максимально можливий вихід системи за певний період
- б) Відношення річного випуску продукції до середньорічної потужності
- в) Продуктивність найбільш продуктивного обладнання
- г) Енергетична спроможність обладнання

2. Фондовіддача визначається як відношення

- а) Товарної продукції до вартості основних виробничих фондів за певний період
- б) Вартості основних виробничих фондів до товарної продукції
- в) Товарної продукції до вартості активної частини основних виробничих фондів за певний період
- г) Вартості активної частини основних виробничих фондів до товарної продукції

3. Фондомісткість визначається як відношення

- а) Товарної продукції до вартості основних виробничих фондів за певний період
- б) Вартості основних виробничих фондів до товарної продукції
- в) Товарної продукції до вартості активної частини основних виробничих фондів за певний період
- г) Вартості активної частини основних виробничих фондів до товарної продукції

4. Фондовіддача активної частини визначається як відношення

- а) Товарної продукції до вартості основних виробничих фондів за певний період
- б) Вартості основних виробничих фондів до товарної продукції
- в) Товарної продукції до вартості активної частини основних виробничих фондів за певний період
- г) Вартості активної частини основних виробничих фондів до товарної продукції

5. Фондомісткість активної частини визначається як відношення

- а) Товарної продукції до вартості основних виробничих фондів за певний період
- б) Вартості основних виробничих фондів до товарної продукції
- в) Товарної продукції до вартості активної частини основних виробничих фондів за певний період
- г) Вартості активної частини основних виробничих фондів до товарної продукції

Теми рефератів.

1. Основні показники діяльності підприємства.
2. Показники діяльності підприємства при затратному ціноутворенні.
3. Показники діяльності підприємства при ринковому ціноутворенні.
4. Розподіл постійних витрат підприємства.
5. Урахування інфляції при розрахунках.
6. Оцінка окупності капітальних витрат при створенні бізнеса.
7. Оцінка ефективності кредиту.

Література [6; 7; 10; 14; 16;18;21]

Тема 8. Управління інноваційними процесами в бізнесі

Місце і значення інноваційного менеджменту. Організація системи постійного генерування нових бізнес-ідей. Форми підтримки інноваторів у компанії. Механізм стимулювання інноваторів.

Теми рефератів.

- 1) Місце і значення інноваційного менеджменту.
- 2) Організація системи постійного генерування нових бізнес-ідей.
- 3) Форми підтримки інноваторів у компанії.
- 4) Механізм стимулювання інноваторів.

Література [1; 3; 10, 14;20]

Модуль IV. Система забезпечення функціонування бізнесу

Тема 9. Фінансовий менеджмент у бізнесі

Роль і місце фінансового менеджменту в системі управління бізнесом. Розробка стратегічних фінансових цілей компанії. Необхідність системи фінансового моніторингу. Найважливіші індикатори фінансового стану компанії. Стратегія організації контролю прибутків і витрат компанії. Прогнозування прибутків підприємства. Планування витрат підприємства. Рух грошових засобів.

Теми рефератів.

- 1) Роль і місце фінансового менеджменту в системі управління бізнесом. Розробка стратегічних фінансових цілей компанії.
- 2) Роль бізнес-плану для забезпечення фінансової стійкості компанії
- 3) Найважливіші індикатори фінансового стану компанії.
- 4) Значення балансу компанії для розробки фінансової стратегії
- 5) Стратегія організації контролю прибутків і витрат компанії.
- 6) Рух грошових засобів.

Тести для самоконтролю

1. Які витрати слід відносити до постійних?

- а) Ті, що не змінюються на протязі року
- б) Ті, що не змінюються при змінах обсягів виробництва
- в) Ті, що не змінюються на протязі кварталу

2. Як слід розуміти коефіцієнт ліквідності?

- а) Як відношення оборотного капіталу до короткострокових зобов'язань*
- б) Як відношення оборотного капіталу до довгострокового боргу*
- в) Як відношення оборотного капіталу до основного капіталу*

3. Заробітна плата керівних працівників компанії повинна включати:

- а) основну і додаткову заробітну плату*
- б) додаткові пільги, акції і бонуси*
- в) все вище зазначене*

4. Метою фінансового плану компанії є:

- а) визначення фінансової життєспроможності компанії*
- б) демонстрація рівня фінансового менеджменту в компанії*
- в) показ можливості компанії до своєчасних розрахунків з постачальниками*

5. Як слід розуміти чистий прибуток компанії?

- а) Як різницю між доходом від реалізації продукції і перемінними витратами*
- б) Як різницю між доходом від реалізації продукції за мінусом перемінних та постійних витрат, а також податків*
- в) Чистий прибуток і валовий прибуток компанії - це одне й теж*

Література [5;7;12; 16]

Тема 10. Мотивація та контроль як функції управління

Сутність мотиваційного управління. Мотивація як функція управління організацією. Матеріальна мотивація праці. Нематеріальна мотивація праці. Мотивація споживача. Аналіз ролі мотивації в управлінні. Заохочення робітників наданням вільного часу. Внутрішня мотивація. Досвід вітчизняних фахівців щодо ролі мотивації. Стан мотивації праці на підприємствах України. Контроль як функція управління. Види контролю. Системи контролю.

Теми рефератів.

- 1) Сутність мотиваційного управління.
- 2) Мотивація як функція управління організацією.

3) Матеріальна мотивація праці. Нематеріальна мотивація праці.

Мотивація споживача.

4) Аналіз ролі мотивації в управлінні.

5) Досвід вітчизняних фахівців щодо ролі мотивації.

6) Контроль як функція управління.

7) Види контролю. Системи контролю.

Тести для самоконтролю

1. Стиль роботи менеджера розглядається як:

- а) сукупність взаємовідносин між людьми, які допомагають вирішити проблеми;
- б) сукупність найхарактерніших і стійких методів вирішення типових завдань і проблем, які виникають в процесі реалізації функцій керівництва;
- в) сукупність нестандартних методів, які виникають у процесі реалізації функцій керівництва;
- г) сукупність індивідуальних методів, які допомагають керувати людьми.

2. Види стилів керівництва:

- а) авторитарний стиль, стиль невтручання, колегіальний стиль;
- б) авторитарний стиль, демократичний стиль, ліберальний стиль;
- в) одноосібний стиль, колегіальний стиль, стиль невтручання;
- г) всі відповіді вірні.

3. Авторитарний стиль роботи полягає в тому, що:

- а) менеджер замикає всі зв'язки на собі, а підлеглим надає мінімум інформації;
- б) менеджер займається тільки найскладнішими і найважливішими питаннями, надаючи підлеглим вирішувати інші;
- в) втручання менеджера у перебіг виконання завдань підлеглими є мінімальним.

4. Демократичний стиль керівництва полягає в тому, що:

- а) менеджер замикає всі зв'язки на собі, а підлеглим надає мінімум інформації;
- б) менеджер займається тільки найскладнішими і найважливішими питаннями, надаючи підлеглим вирішувати інші.
- в) втручання менеджера у перебіг виконання завдань підлеглими є мінімальним.

5. Ліберальний стиль керівництва полягає в тому, що:

- а) менеджер замикає всі зв'язки на собі, а підлеглим надає мінімум інформації;
- б) менеджер займається тільки найскладнішими і найважливішими питаннями, надаючи підлеглим вирішувати інші;
- в) мінімальне втручання менеджера у перебіг виконання завдання підлеглими.

6. Залежно від особливостей особистості менеджера й організаційних форм його роботи з підлеглими можна виділити й інші стилі керівництва:

- а) дистанційний, контактний;
- б) цілеспрямований, делегуючий;
- в) дистанційний, делегуючий та цілеспрямований;
- г) дистанційний, контактний, цілеспрямований та делегуючий.

Література [12;13; 16;20]

Тема 11. Маркетинг в системі управління бізнесом

Формулювання основних ринкових цілей. Врахування основних зовнішніх факторів . Економічні фактори. Правове середовище. Технологічні фактори. Екологічні фактори. Стратегічна сегментація ринку. Стратегія щодо споживачів. Стратегія щодо конкурентів. Стратегія формування бізнес-контактів. Сегментація ділових зв'язків. Визначення потенційних партнерів у сегментах. Вибір ключових партнерів. Визначення головних перешкод на шляху до партнера. Мистецтво проведення ділових переговорів. Підготовка до переговорів. Мистецтво презентації. Засоби проведення переговорів.

Теми рефератів.

1. Формулювання основних ринкових цілей.
2. Врахування основних зовнішніх факторів
3. Стратегічна сегментація ринку.
4. Стратегія по відношенню до споживачів.
5. Стратегія по відношенню до конкурентів.
6. Стратегія формування бізнес-контактів.
7. Мистецтво проведення ділових переговорів.
8. Мистецтво презентації.

Тести для самоконтролю

1. Стратегія маркетингу ґрунтується на аналізі стану підприємства, оцінюванні привабливості ринків і потребує розробки заходів, а саме:

- а) товарної, цінової, політики розподілу та просування товару.
- б) товарної та цінової політики.
- в) політики розподілу та товарної політики.
- г) товарної політики та політики просування товару.

2. Маркетингові дослідження включають:

- а) дослідження попиту і пропозиції, вивчення споживачів, аналіз кон'юнктури ринку.
- б) аналіз та прогнозування ринку, дослідження кон'юнктури ринку, вивчення споживачів.
- в) аналіз та прогнозування ринку, вивчення споживачів, вивчення конкурентів, вивчення фірмової структури ринку.
- г) дослідження ринкової структури ринку, співставлення попиту та пропозиції.

3. Заходи щодо просування товарів мають сприяти реалізації маркетингових цілей, до яких належать:

- а) зміна ціни продукції, виведення інноваційного товару, формування позитивного іміджу фірми, впізнання торгової марки.
- б) розробка нового товару, розширення кола споживачів, зміна розподілу продукції, зміна іміджу фірми.
- в) формування позитивного іміджу фірми через забезпечення певного рівня поінформованості щодо цінової політики фірми, виведення нового товару на ринок.
- г) збільшення обсягу продажу, частки ринку, виведення на ринок нових товарів, формування позитивного іміджу фірми через забезпечення певного рівня поінформованості щодо товару, впізнавання марки.

4. Основна мета комплексного дослідження ринку –

- а) забезпечення менеджерів фірми всіх рівнів надійною інформацією для прийняття отриманих маркетингових рішень.
- б) забезпечення менеджерів фірми всіх рівнів надійною інформацією про кон'юнктуру ринку.
- в) забезпечення менеджерів фірми всіх рівнів надійною інформацією про цінову політику на фірмі.
- г) забезпечення менеджерів фірми всіх рівнів надійною інформацією про співставлення попиту і пропозиції на ринку.

5. Які варіанти спеціалізації обираються в разі застосування стратегії диференційованого маркетингу?

- а) Товарна спеціалізація (один товар пропонується різним ринковим сегментам);

- б) Сегментна спеціалізація (фірма пропонує всі товари одному сегменту);
- в) Вибіркова (селективна) спеціалізація (обраним сегментам компанія пропонує різні товари);
- г) Повне охоплення ринку (фірма пропонує різні товари всім групам споживачів).

6. Що таке стратегія репозиціонування?

- а) Це стратегія, яка використовується для зміни позицій товару в свідомості споживача (модифікація несприятливого позиціонування).
- б) Це стратегія, яка використовується для фіксації позиції товару у свідомості споживача.
- в) Це стратегія, яка використовується для модифікації сприятливого позиціонування.
- г) Це стратегія, яка використовується для зміни позиції товару в очах конкурентів.

Література [6; 11; 12; 16; 17]

Тема 12. Інформаційне забезпечення бізнесу

Місце і значення інформаційного менеджменту в системі управління бізнесом. Класифікація інформації, яка потрібна менеджерам для прийняття рішень. Загальна ринкова інформація. Інформація про споживачів. Інформація про конкурентів. Інформація про постачальників. Інформація стосовно державного регулювання.

Теми рефератів.

1. Місце і значення інформаційного менеджменту в системі управління бізнесом.
2. Класифікація інформації, яка потрібна менеджерам для прийняття рішень. Загальна ринкова інформація
3. Інформація про споживачів.
4. Інформація про конкурентів.
5. Інформація про постачальників.
6. Інформація стосовно державного регулювання.

Література [11;12; 14;16]

Тема 13. Безпека бізнесу

Сучасне трактування безпеки бізнесу. Організація захисту від зовнішньої небезпеки. Система охорони компанії. Організація контролю за діями конкурентів. Врахування змін в економічній, науково-технічній,

екологічній та правовій сферах. Організація внутрішнього контролю. Контроль за рівнем дисципліни праці. Форми контролю якості праці. Охорона комерційної таємниці. Безпека бізнесу і мотивація персоналу.

Теми рефератів.

3. Сучасна трактовка безпеки бізнесу.
4. Організація захисту від зовнішньої небезпеки.
5. Організація контролю за діями конкурентів.
6. Врахування змін в економічній, науково-технічній, екологічній та правовій сферах.
7. Організація внутрішнього контролю.
8. Охорона комерційної таємниці.
9. Безпека бізнесу і мотивація персоналу.

Література [6; 8; 10;12; 16]

Тема 14. Управління бізнесом у кризових ситуаціях

Теоретичні засади антикризового управління. Методи прогнозування кризових явищ у компанії. Методи діагностування кризового стану компанії. Основні шляхи подолання кризи.

Теми рефератів.

1. Теоретичні засади антикризового управління.
2. Методи прогнозування кризових явищ в компанії.
3. Методи діагностування кризового стану компанії
4. Основні шляхи подолання кризи.

Тести для самоконтролю

1. Що означає досягнення крапки самоокупності (беззбитковості)?

- а) Крапка самоокупності являє собою момент, коли дохід від продажу продукції дорівнює витратам на її виробництво*
- б) Крапка самоокупності являє собою момент, коли дохід від продажу продукції перевищує витрати на її виробництво*
- в) Крапка самоокупності являє собою момент, коли прибуток від продажу продукції дорівнює витратам на її виробництво*

2. Якщо ви в бізнес-плані не розкриєте проблему ризиків і небезпеки вашого бізнесу, то читач прийде к одному з наступних висновків:

- а) ви думаєте, що він недостатньо кваліфікован, а може й просто глупий*
- б) ви робите спробу приховати від нього що-небудь*
- в) все вище зазначене*

3. Планування витрат компанії, перш за все, означає:

- а) контроль за динамікою виробничих витрат
- б) контроль за динамікою виробничих і невиробничих витрат
- в) *активне целеспрямоване регулювання всіх витрат на основі своєчасного калькулювання собівартості продукції*

Література [8; 10;12; 19]

Тема 15. Державне регулювання розвитку бізнесу

Необхідність державного регулювання бізнесу. Сутність і зміст державного регулювання підприємницької діяльності. Основні форми і засоби регулювання бізнесу з боку держави. Державне регулювання підприємницької діяльності в розвинутих країнах світу. Підприємницька політика України. Роль податкової політики держави в розвитку бізнесу. Значення фінансового регулювання. Важливість політики державних замовлень для розвитку бізнесу.

Теми рефератів.

1. Необхідність державного регулювання бізнесу.
2. Сутність і зміст державного регулювання.
3. Головні форми і засоби регулювання бізнесу з боку держави.
4. Роль податкової політики держави в розвитку бізнесу.
5. Значення фінансового регулювання.
6. Важливість політики державних замовлень для розвитку бізнесу.

Тести для самоконтролю

1. Державне регулювання ринкової економіки :

- А) викликано виключно інтересами державного апарату;
- Б) слугує економічним цілям національно фінансового капіталу;
- В) викликано перш за все інтересами військово-промислового комплексу;
- Г) має зміцнювати устрій, що існує, адаптації цього устрою до умов, що змінюються шляхом встановлення й вирішення завдань, які не може самостійно вирішити ринковий механізм;
- Д) все разом.

2. Державне регулювання вирішує наступні проблеми:

- А) досягнення повної зайнятості
- Б) прискорення економічного зростання

- В) визначення курсу цінних паперів Укртатнафта
- Г) забезпечення економічної безпеки країни
- Д) все разом

3. Яким завдання відповідає застосування адміністративних методів державного регулювання економіки:

- а) забезпечення високих темпів росту виробництва
- б) зміцнення національної валюти
- в) сприяння успішному виконанню середньострокових загальногосподарських державних програм
- г) коректування ринкового механізму там та в тій мірі, де економічними засобами його коректування неможливе
- д) згладжування диспропорцій в галузевій й територіальній структурі економіки країни.

Література [1-6;12; 16]

3. Контрольні питання по курсу

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність бізнесу, та його класифікація.
2. Основні умови функціонування бізнесу.
3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
4. Корпоративне управління в ринковому секторі економіки.
5. Формулювання основних ринкових цілей.
6. Стратегія безперервного підвищення якості продукції/послуг.
7. Засоби оцінки конкурентоспроможності підприємства.
8. Дослідження закономірностей зміни прибутку підприємства.
9. Оцінка факторів, що впливають на прибуток.
10. Державне регулювання підприємницької діяльності.
11. Роль менеджменту для успішного бізнесу.
12. Принципи сучасного менеджменту.
13. Сутність стратегічного управління для розвитку бізнесу.
14. Основна характеристика стратегічних цілей компанії.
15. Облік виробничих потужностей підприємства при прогнозуванні прибутку.

16. Прийняття планово управлінських рішень на виробництві.
17. Прогнозування прибутку на підприємстві
18. Показники діяльності підприємства при затратному ціноутворенні.
19. Показники діяльності підприємства при ринковому ціноутворенні.
20. Оцінка окупності капітальних витрат при створенні бізнеса.
21. Показники економічної оцінки інвестицій
22. Абсолютна та порівняльна ефективність інвестицій.
23. Інвестиційні кредити та оцінка їх ефективності.
24. Значення виробничого менеджменту.
25. Розробка основних цілей виробництва.
26. Характеристика основних стратегій виробництва
27. Система контролю у бізнесі.
28. Визначення основних шляхів досягнення цілей кадрової політики.
29. Необхідність змін у компанії, процес управління змінами
30. Стимулювання зацікавленості в організаційних змінах.
31. Роль і місце фінансового менеджменту в системі управління бізнесом.
32. Формування ефективного бізнес-плану.
33. Найважливіші індикатори фінансового стану компанії.
34. Прогнозування прибутків підприємства.
35. Планування витрат підприємства.
36. Місце й значення інформаційного менеджменту в системі управління бізнесом.
37. Місце й значення інноваційного менеджменту.
38. Економічна сутність інвестицій та поняття інвестиційної діяльності.
39. Роль бізнес-проекування для розвитку компанії.
38. Життєвий цикл бізнес-проекту.
39. Сутність антикризового управління.
40. Методи прогнозування кризових явищ у компанії.
41. Методи діагностування кризового стану компанії.

42. Протиріччя й обмеження в управлінні бізнесом. Природа протиріч і обмежень в управлінні.
43. Сучасне трактування безпеки бізнесу.
44. Організація внутрішнього контролю.
45. Безпека бізнесу й мотивація персоналу.
46. Показники діяльності підприємства при ринковому ціноутворенні.
47. Оцінка окупності капітальних витрат при створенні бізнеса.
48. Показники економічної оцінки інвестицій
49. Абсолютна та порівняльна ефективність інвестицій.
50. Інвестиційні кредити та оцінка їх ефективності.
51. Процес розробки основних цілей виробництва.
52. Стратегія постійного оновлення продукції/послуг.
53. Стратегія безперервного підвищення якості продукції/послуг.
54. Засоби оцінки конкурентоспроможності підприємства.
55. Дослідження закономірностей зміни прибутку підприємства.
56. Оцінка впливу факторів, що впливають на прибуток.
57. Значення стратегічного управління для розвитку компанії.
58. Прийняття планово управлінських рішень на виробництві.
59. Прогнозування прибутку на підприємстві
60. Показники діяльності підприємства при затратному ціноутворенні.

4. Критерії оцінювання знань студентів при підсумковому контролі

Контроль знань по дисципліні „основи управління бізнесом” складається з двох блоків планових заходів:

- 1) поточний контроль знань студентів;
- 2) підсумковий контроль знань студентів.

Порядок оцінювання знань студентів
за результатами вивчення дисципліни

№ з/п	Форма оцінювання знань	Кількість балів	Результат
1	Оцінювання поточної роботи в семестрі, в т. ч. :	від 0 до 40 балів в т. ч.:	
1.1	Виконання обов'язкових завдань: 1) систематичність та активність роботи протягом семестру 2) виконання самостійного завдання	до 20 балів, з них: 1) до 10 балів 2) до 10 балів	
1.2	Проходження модульного контролю знань	до 20 балів	
2	Оцінювання письмової залікової роботи	від 0 до 60 балів	проходження підсумкового контролю знань по дисципліні і одержання підсумкової оцінки

Бали за результатами поточного контролю в сумі та по доданках, а також за результатами оцінювання письмової екзаменаційної роботи виставляються числом, кратним «5».

Загальна підсумкова оцінка (в балах) складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік. На заліку студент повинен набрати не менше 30 балів.

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі письмового залікового завдання, яке складається з 3 питань контрольних запитань

Відповідь на кожне питання білета оцінюється окремо з диференціацією в 20, 10, 0 балів.

Відповідь на кожне з питань білета оцінюється в:

20 балів — якщо відповідь студента містить повне, розгорнуте, правильне та обгрунтоване викладення матеріалу;

виявляє при цьому високі знання студентом усієї програми навчальної дисципліни, його вміння користуватися різноманітними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, виявляти їх характерні риси та особливості;

відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання відповідних тлумачень;

свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів (для найважливіших — необхідно знати рік їх прийняття);

містить аналіз змістовного матеріалу, порівняння різних поглядів на дану проблему, самостійні висновки студента, формулювання та аргументацію його точки зору;

містить, поряд із теоретичним матеріалом, фактичні дані (статистичні, результати судової практики і т. ін.), їх оцінку та порівняння;

логічно і граматично правильно викладена;

10 балів — якщо студент дав відповідь на поставлене запитання, однак вона має хоча б один з таких недоліків:

є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання,

є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ;

не є аргументованою: не містить посилань на нормативно-правові акти (у разі необхідності), інші джерела, аналізу відповідних теорій, концепцій, наукових течій і т. ін.; недостатньо використано дані юридичної практики, інший фактичний і статистичний матеріал;

свідчить про наявність прогалин у знаннях студента;

викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;

0 балів — якщо студент не відповів на поставлене запитання, або відповідь є неправильною, не розкриває сутності питання, або допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента або їх безсистемність та поверховість, не вміння сформулювати думку та викласти її, незнання основних положень навчальної дисципліни.

Результат письмового заліку складається з суми балів, одержаних за всі питання. В разі, коли відповіді студента оцінені менше ніж у 30 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту (тобто 0 балів).

Загальне підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі (в діапазоні від 0

до 40 балів) та результатів письмового іспиту (не менше 30 і не більше 60 балів) за 100-бальною системою з подальшим переведенням в традиційну систему за 4-бальною шкалою та шкалою ECTS для фіксації оцінки в нормативних документах.

Для реєстрації оцінки за шкалою ECTS в екзаменаційних відомостях вводиться спеціальна графа «Оцінка за шкалою ECTS»

Загальні критерії оцінювання тестової контрольної роботи завдань:

- понад 90% правильних відповідей - "відмінно",
- 76-90% правильних відповідей - "добре",
- 60-75% правильних відповідей - "задовільно",
- менше 60% правильних відповідей - "незадовільно".

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року N 436-IV.// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144.
2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91 р. № 959-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 29. – С. 377.
3. Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 10.09.91 р. № 1540-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 46. – С. 616.
4. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.91 р. № 1560-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – С. 646.
5. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 28.12.94 р. № 334/94 // Відомості Верховної Ради. – 1995. – № 4. – С. 28.
6. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
7. Бізнес-планування: навч. посіб./ [Васильців Т. Г., Качмарик Я. Д., Блонська В. І. та ін.]. - К.: Знання, 2013. - 207 с.
8. Бізнес-статистика: навч. посіб./ [Матковський С. О., Гринькевич О. С., Вдовин М. Л. та ін.]. - К.: Алерта, 2016. - 280 с.
9. Валдайцев В.С. Оценка бизнеса и инновации: Учеб. пособие.- М.: Филинь, 1997.
10. Виханский О.С. Стратегическое управление: Учебник. - М.: Гардарика, 2008
11. Водачек Л., Водачкова О. Стратегия управления инновациями на предприятиями: Пер. со словац. - М.: Экономика, 2009,
12. Гибсон Дж., Иванцевич Д.М., Донелли Д.Х.- мл. Организации: поведение , структура, процессы: Пер. с англ.- 8 -е изд. - М.: ИНФРА - М, 2000..
13. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера/ [Ред. Дяків Р.]. - К.: Міжнар. економ. фундація, 2002. - 703 с.

14. Інформаційні системи і технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі: підруч./ [Скопень М. М., Сукач М. К., Будя О. П. та ін.]. - К.: Ліра-К, 2017
15. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів: навч. посіб./ [Томашевський О. М., Цегелик Г. Г., Вітер М. Б. та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2012. - 296 с.
16. Коростелев В. Проектный менеджмент: достижение целей, несмотря на ограничения. Персонал, 2011, №4.
17. Основи бізнесу. Практичний курс (збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань): навч. посіб./ [Кучеренко В. Р., Доброва Н. В., Квач Я. П. та ін.]. - К.: ЦНЛ, 2010. - 176 с.
18. Основи бізнесу: навч. посіб./ [Ларіна Я. С., Мочерний С. В., Фомішина В. М. та ін.]. - К.: ВЦ "Академія", 2009. - 384 с.
19. Основи бізнесу: Навч. посіб./ Ред. Бутинець Ф.Ф., Романчук К.В. - 2-ге вид., доп. і перероб. - Житомир: Рута, 2006. - 364 с.
20. Питер Ф. Друкер. Эффективный управляющий, М:Издательство: Вильямс, 2000 р.
21. Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний). М., Прогресс, 1986.
22. Портер М. Международная конкуренция: Пер. с англ. - М.: Междунар. отношения, 1993.
23. Рождение бизнес-решения. Мартин Бруннер. Commerce World, 2000
24. Федулова Л.І. Бізнес – менеджмент – К.: МАУП, 2007

Додаткова література:

25. Богатин Ю.В. Экономическое управление бизнесом.-М.:Юнити, 2011
26. Егорова Е.Е. Системный подход к оценке риска/ Управление риском.М., 2002.

27. Попов В.М., Ляпунов С.И., Воронова Т.А., Криночкин И.Ю. Руководитель в бизнесе.-М.: Кнорус, 2006
28. Проектний підхід в управлінні підприємницькою діяльністю: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.02 / Л.Г. Сванідзе; Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджменту та бізнесу. — К., 2011. — 18 с.
29. Стратегічне планування діяльності підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / Ноордін Ашаді Джелла; Харк. нац. екон. ун-т. — Х., 2014. — 20 с. — укр.
30. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации. Учебник для вузов. Пер. с 9-го англ.изд. - М.: ИНФРА - М, 2010.
31. Фінансовий аналіз: Навчальний посіб. / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін.; За ред. проф. Г.В. Митрофанова. – К.: Київ нац. торг.-екон. ун-т.: 2002, - 301 с.
32. Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. рд. проф. А. М. Поддергін. – К.: КНЕУ, 2005. – 536 с
33. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: Навч. посіб./ Л.І.Воротіна, В.Є.Воротін, Л.А.Мартинюк, Т.В.Черняк: Ред. Л.І.Воротіна. - 3-тє вид., доп. і перероб. - К.: Європ. ун-т, 2004. - 308 с.
34. Моделі та методи оцінювання економічних ризиків у різних функціональних сферах бізнесу: монографія/ [Вдовин М. Л., Данилюк Л. Г., Лелик Л. І. та ін.]. - Л.: ННБК "АТБ", 2015. - 248 с.
35. Оцінка бізнесу та нерухомості: навч. посіб./ [Кучеренко В. Р., Квач Я. П., Сментина Н. В. та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2009. - 200 с.
36. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. –2-ге вид., перероб. і доп. –К.:КНЕУ, 2014. –699